

LT

LT

LT

EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2010.3.5
KOM(2010)78 galutinis

KOMISIJOS KOMUNIKATAS

**Tvirtesnis įsipareigojimas siekti moterų ir vyrų lygybės
Moterų chartija**

Europos Komisijos deklaracija Tarptautinės moters dienos proga (2010 m.)

**minint 15-ąsias Pekine vykusios JT pasaulinės moterų konferencijos deklaracijos ir
veiksmų plano metines ir 30-ąsias JT konvencijos dėl moterų visų formų diskriminacijos
panaikinimo metines**

KOMISIJOS KOMUNIKATAS

Tvirtesnis įsipareigojimas siekti moterų ir vyrų lygybės Moterų chartija

Europos Komisijos deklaracija Tarptautinės moters dienos proga (2010 m.)

minint 15-ąsias Pekine vykusios JT pasaulinės moterų konferencijos deklaracijos ir veiksmų plano metines ir 30-ąsias JT konvencijos dėl moterų visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims metines

ĮŽANGA

Moterų ir vyrų lygybė – pagrindinė teisė, nustatyta Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Tai viena iš bendrųjų vertybių, kuriomis grindžiama Europos Sąjunga.

Nuo faktinės moterų ir vyrų lygybės priklauso ekonominė ir socialinė sanglauda, darnus augimas ir konkurencingumas bei demografinių problemų sprendimas.

Siekdama moterų ir vyrų lygybės pastaraisiais dešimtmečiais Europa padarė didžiulę pažangą: prisiėmė rimtų įsipareigojimų, subūrė partnerius ir ėmėsi veiksmų, derino turimus teisinius, politinius ir finansinius išteklius ir priemones, kad būtų pasiekta reikiamų pokyčių. Šiandien universitetus baigia daugiau merginų nei vaikinų. Šiandien dirba daugiau Europos moterų nei bet kada iki šiol. Šiandien Europa geriau išnaudoja savo piliečių talentus ir įgūdžius.

Vis dėlto kliūčių tikrajai lygybei vis dar yra.

Minėdami 15-ąsias Pekine vykusios JT pasaulinės moterų konferencijos metines, patvirtiname ir sustipriname Europos Komisijos įsipareigojimą iš tiesų užtikrinti moterų ir vyrų lygybę. Savo kadencijos metu visų sričių politikoje sieksime labiau atsižvelgti į lyties aspektą ir imsimės konkrečių priemonių lyčių lygybei skatinti. Įsipareigojame tam skirti reikiamus išteklius.

Šios kadencijos Europos Komisija savo veiksmus grįš toliau nurodytais moterų ir vyrų lygybės užtikrinimo principais.

1. VIENODA EKONOMINĖ NEPRIKLAUSOMYBĖ

Daugelio moterų pasirinkimą ir ekonominę priklausomybę lemia tokie veiksniai kaip diskriminacija, su švietimu susiję stereotipai, darbo rinkos segregacija, nepalankios darbo sąlygos, menkos galimybės dirbti visą darbo dieną, nevienodi su namų ūkiu susiję įsipareigojimai.

Dar kartą patvirtiname savo įsipareigojimą užtikrinti, kad moterys galėtų visapusiškai išnaudoti savo potencialą ir įgūdžius, siekti geresnės lyčių pusiausvyros darbo rinkoje ir kurti daugiau kokybiškų darbo vietų moterims. Ryžtingai remsime lyčių lygybę Europos 2020 m. strategijoje ir prireikus taikysime kokybinius

siekinius, be to, tiek moterims, tiek vyrams teiksime daugiau galimybių derinti darbą ir asmeninį gyvenimą.

2. VIENODAS UŽMOKESTIS UŽ VIENODĄ ARBA VIENODOS VERTĖS DARBĄ

Europos Sąjungoje moterų vienos valandos darbo užmokestis tebėra vidutiniškai 18 proc. mažesnis nei vyrų. Tiek dirbančios moterys, tiek pensininkės turi mažiau išteklių ir patiria daugiau sunkumų gauti finansavimą, taigi, joms labiau nei vyrams gresia visų formų skurdas, įskaitant dirbančių asmenų skurdą.

Patvirtiname įsipareigojimą sutelkti visas – ir teisine, ir neteisine – priemones, kad būtų pašalintas vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas. Šio skirtumo Europa negali sau leisti. Drauge su 27 ES valstybėmis narėmis sieksime smarkiai sumažinti darbo užmokesčio skirtumą Europos Sąjungoje iki šios Europos Komisijos kadencijos pabaigos.

3. LYČIŲ LYGYBĖ PRIIMANT SPRENDIMUS

Moterims vis dar nesuteikiamos tokios pačios teisės ir galybės dalyvauti sprendimų priėmimo procese, kaip kad vyrams. Lyčių pusiausvyra priimant sprendimus, formuojant politiką ir ekonomiką, vykdant veiklą viešajame ir privačiajame sektoriuose padėtų Europai imtis veiksmingesnės politikos, kurti žiniomis grindžiamą visuomenę, kurioje gerai suprantami lyčių klausimai, ir užtikrinti stipresnę ir turtingesnę demokratiją.

Patvirtiname įsipareigojimą siekti, kad vyrų ir moterų, einančių aukštas pareigas valstybės ir ekonomikos sektoriuose, skaičius būtų tolygesnis. Naudosimės visomis turimomis galiomis, įskaitant skatinamąsias Sąjungos priemones, kad atsakingas pareigas eitų kuo daugiau moterų.

Dėsime visas pastangas, kad Europos Komisijoje dirbančių vyrų ir moterų skaičius būtų vienodesnis.

4. ORUMAS, NELIEČIAMYBĖ IR SMURTO DĖL LYTIES PANAIKINIMAS

Visapusiškas pagrindinių teisių užtikrinimas moterims – neatimama, neatskiriama ir nedalijama universaliųjų žmogaus teisių dalis ir būtinas veiksnys užtikrinant moterų pažangą, taiką, saugumą ir vystymąsi. Smurtas dėl lyties, įskaitant žalingą įprastinę ar tradicinę praktiką, yra pagrindinių žmogaus teisių (visų pirma žmogaus orumo, teisės į gyvybę ir teisės į asmens neliečiamybę) pažeidimas. Tai pažeidimas, kuriuo užkertamas kelias nepriklausomam gyvenimui.

Patvirtiname įsipareigojimą užtikrinti, kad visa mūsų veikla būtų grindžiama pagarba pagrindinėms teisėms. Dėsime pastangas, kad būtų pašalintos lyčių nelygybės apraiškos, susijusios su galimybėmis naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis ir padariniais sveikatai.

Smurto dėl lyties Europa netoleruoja. Dėsime dar daugiau pastangų, kad būtų panaikintas bet kokios formos smurtas, ir remsime smurto aukas. Nustatysime

išsamią ir veiksmingą politinę sistemą, padėsiančią kovoti su smurtu dėl lyties. Stiprinsime veiksmus, kad būtų sustabdytas moterų lytinių organų žalojimas ir kitoks smurtas, ir imsimės reikiamų priemonių, įskaitant baudžiamosios teisės priemones, kiek tai leidžia mūsų kompetencija.

5. LYČIŲ LYGYBĖ UŽ EUROPOS SĄJUNGOS RIBŲ

Mūsų siekių Sąjungos sienos neriboja. Į lyčių lygybę turi būti visapusiškai atsižvelgiama ir formuojant išorės politiką, kad būtų skatinama socialinė ir ekonominė viso pasaulio moterų ir vyrų nepriklausomybė ir pažanga. ES yra įsipareigojusi remti lyčių lygybę visose srityse, taip pat esamose ir buvusiose konfliktų zonų šalyse. Norint plėtoti darnią ir demokratinę visuomenę būtina mažinti lyčių nelygybę, kovoti su smurtu dėl lyties, remti moterų teises.

Patvirtiname įsipareigojimą bendraujant su trečiosiomis šalimis atkakliai siekti lyčių lygybės, skleisti informaciją apie moterų teises, stengtis įgyvendinti dabartines tarptautines priemones. Remsime ir stiprinsime bendradarbiavimą su tarptautinėmis ir regioninėmis organizacijomis skatinant lyčių lygybę tam visapusiškai išnaudojant visas turimas priemones. Taip pat remsime valstybės ir visuomenės veikėjų pastangas skatinti lyčių lygybę šalyse partnerėse.

Esame pasirengę nacionaliniu, Europos ir tarptautiniu lygmeniu siekti lyčių lygybės drauge su kitomis suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant pilietinę visuomenę, ir laikytis šioje Chartijoje nustatytų principų. 2010 m. parengsime šios kadencijos Europos Komisijos naują moterų ir vyrų lygybės strategiją ir reguliariai pranešime, kaip sekasi ją įgyvendinti.

Dar kartą patvirtiname asmeninį ir kolektyvinį įsipareigojimą siekti Europos moterų ir vyrų lygybės ir taip užtikrinti geresnį gyvenimą ir ateitį visiems piliečiams.